

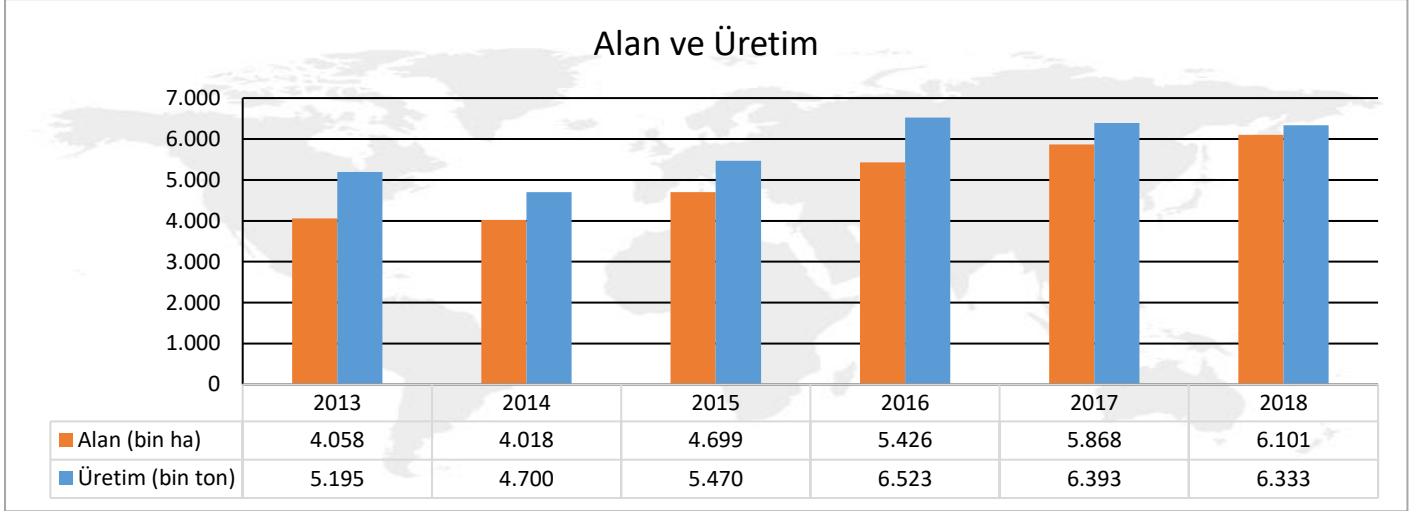

ÜRÜN MASALARI MERCİMEK BÜLTENİ

SAYI: 8

HAZİRAN 2020

DÜNYADA MERCİMEK

Kaynak: FAO

2018 yılı FAO verilerine göre **6,1 milyon hektar** alanda **6,4 milyon ton** üretim gerçekleşmiştir. 2017 yılına göre üretim alanlarında artış mevcut iken küresel ısınmaya bağlı olarak yaşanan iklimsel sorunlar önemli üreticilerden Kanada ve Hindistan'ın üretim miktarlarının azalmasına neden olmuştur. Dünya ortalama verimi 2017 yılında 109 kg/da iken 2018 yılında 104 kg/da olarak gerçekleşmiştir.

Pandemi nedeni ile karantinanın dünyanın nereden ise tamamında uygulanması tüketicileri stoklanabilir ürünlere yöneltmiştir. Bu durumda da baklagillere olan talepte yoğun artışlar yaşanmıştır. Pandeminin başlangıç sürecinde yaşanan dış ticarete yönelik taşımacılık sorunları zaman içerisinde çözümlenmiştir.

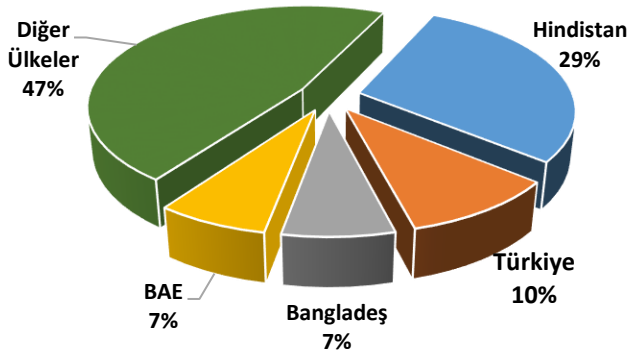
Pandemi sürecinde ürün fiyatlarındaki artış Kanada üreticisi için mercimeği tercih nedeni yapmıştır. GPC (Global Pulse Confederation) tarafından Kuzey Amerika ve Kanada için hazırlanan raporda **Kanada mercimek ekiliş alanlarında %15'lik bir artıştan** bahsedilmektedir. Her ne kadar soğuk hava koşullarına bağlı olarak ekimler gecikse de önümüzdeki günlerde planlanan ekimlerin tamamlanması beklenmektedir. En büyük üretici olan Kanada'nın 2020 yılı için üretiminin 2,17 milyon ton **ihracatının ise 2,1 milyon ton civarında** olması beklenmektedir.

ABD baklagil üretim alanları olan Montana ve Kuzey Dakota'da da soğuk hava koşulları gereği ekim sezonunda kaymalar olmuştur. 2019 yılında 196.680 ha olan mercimek ekim alanlarının 2020 yılında 174.420 ha olması beklenmektedir.

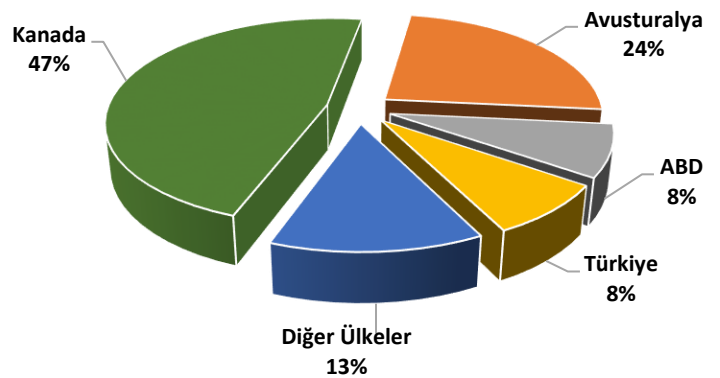
En büyük üretici ve ithalatçı konumundaki Hindistan'da ise Kharif (Mayıs ayı itibarı ile ekimi yapılan ürünler) ürünleri yoğun yağışlardan etkilenmiştir. Yapılan araştırmaya göre uzun yıllar ortalamasının üzerinde geçen yağışlı sezon ürün miktar ve kalitesinde (baklagil toplam üretim miktarında %35-40 aralığı) düşümlere neden olması beklenmektedir. Tüm bakliyat stoklarının 3 milyon ton civarında olduğu tahmin edilen Hindistan için ithalat miktarındaki artışın nohut ve mercimekte olabileceği tahmin edilmektedir. Bununla birlikte devam eden yağışlar rabi (Ekim ayı itibarı ile ekimi yapılan ürünler) ürünlerini de etkilemiştir.

2019 yılında üreticisini korumaya yönelik önlemler alan Hindistan hükümeti 02 Haziran 2020'de mercimek ithalat vergisini %30'dan %10'a düşürdüğünü de açıklamıştır.

Mercimek İthalatı (2017)

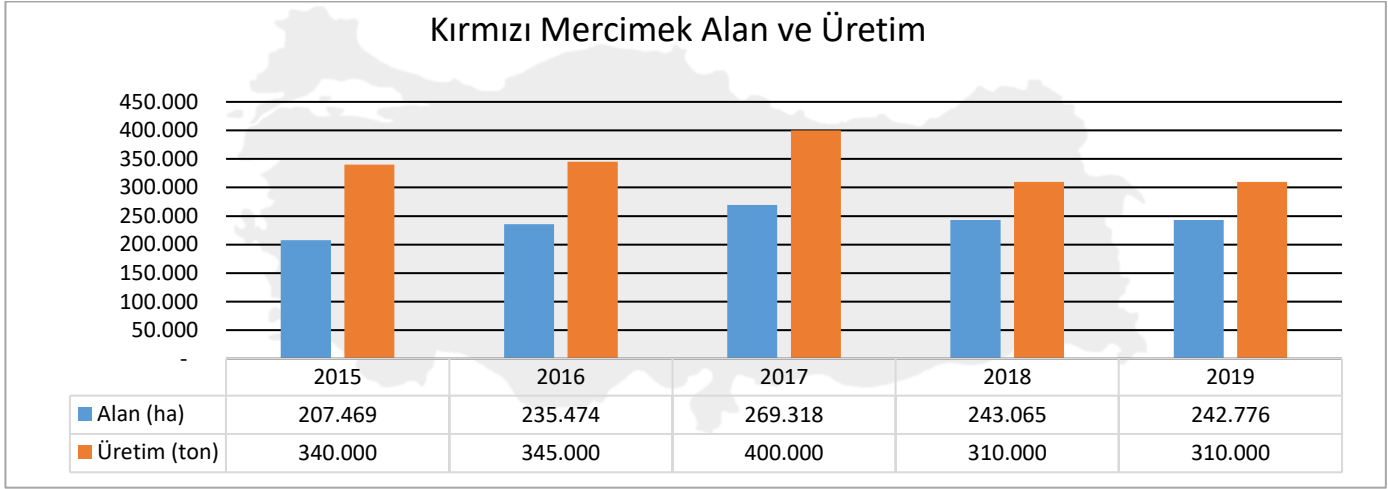
Mercimek İhracatı (2017)

Kaynak: FAO

TÜRKİYE'DE MERCİMEK

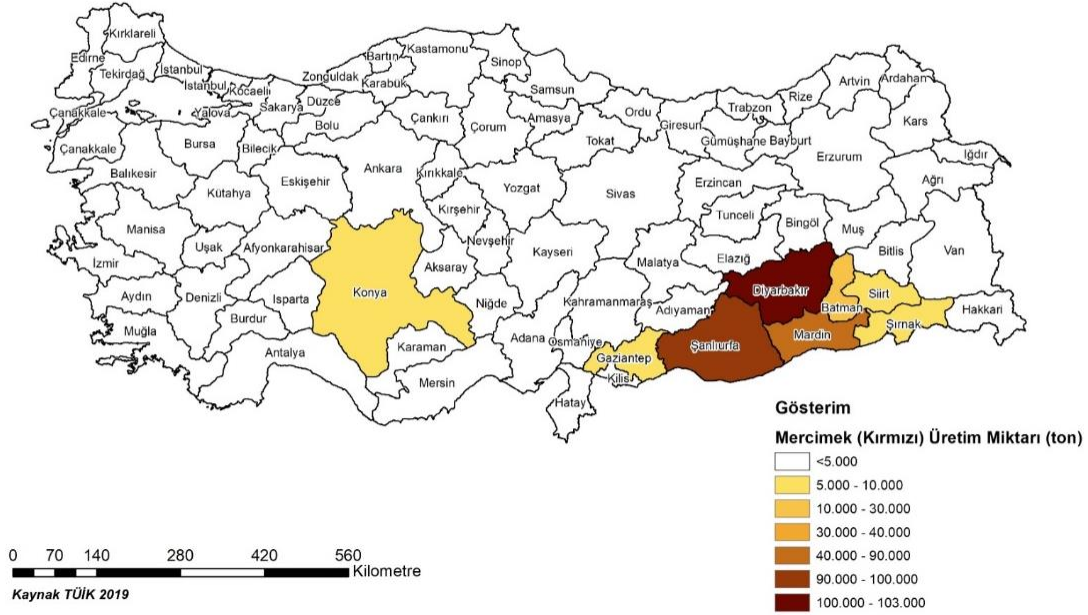

Kaynak: TÜİK

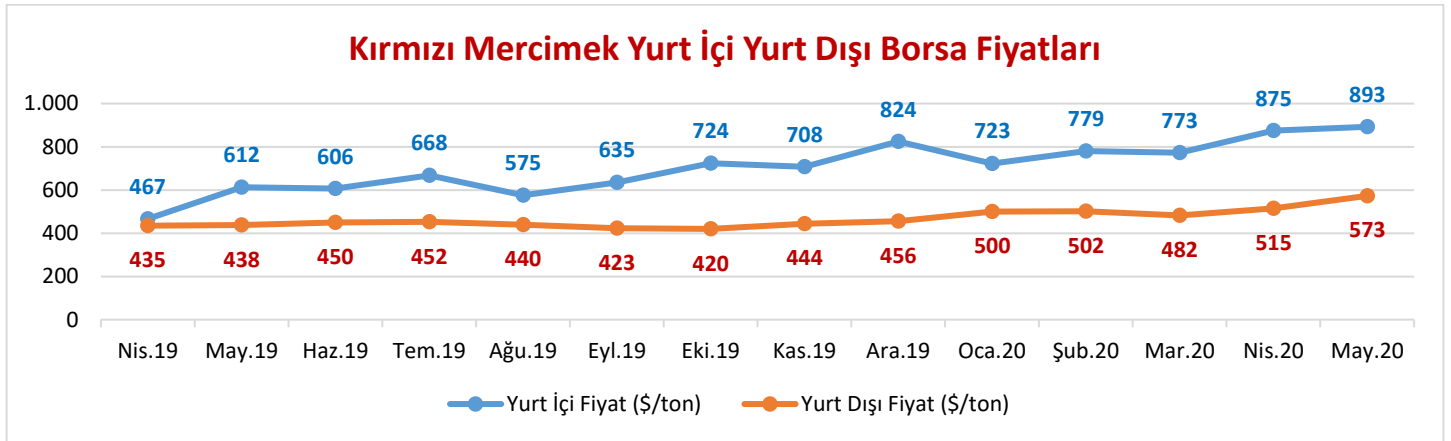
Ülkemizde diğer baklagil ürünleri gibi bir dönem düşüş yaşayan mercimek üretimi, yapılan destekleme ve proje uygulamaları ile göreceli bir artış göstermeye başlamış ise de henüz istenen seviyelerde değildir.

TÜİK 2018/2019 pazarlama yılı verilerine göre yeterlilik oranı kırmızı mercimek için **%75**, yeşil mercimek için **%87**'dir. Türkiye kırmızı mercimek tüketimi **364 bin ton**, kişi başı tüketim **4,4 kg/yıl** iken yeşil mercimek Türkiye tüketimi **43 bin ton**, kişi başı tüketim **0,5 kg/yıl**'dır.

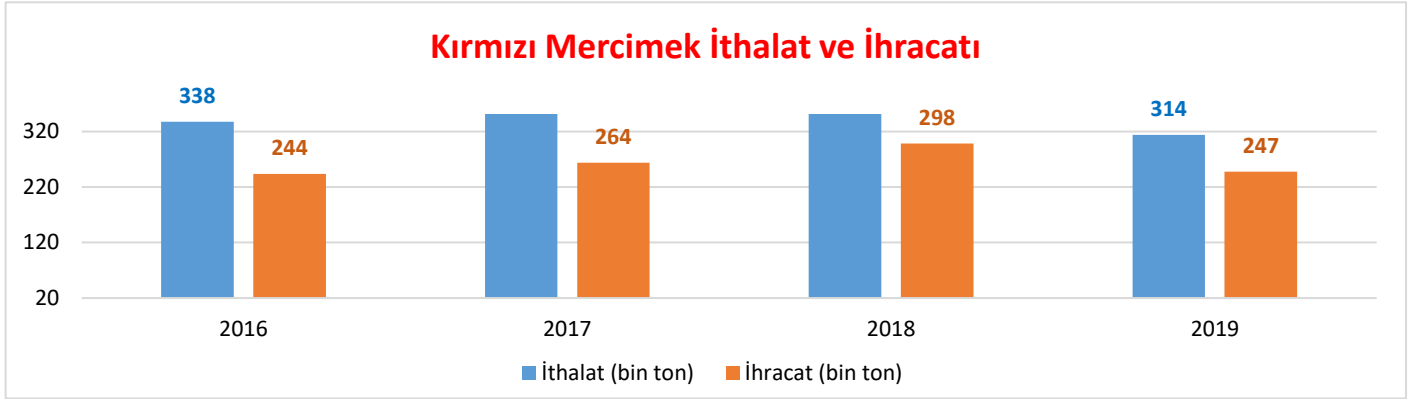
Mayıs ayı süresince yurt içi borsalarda naturel kırmızı mercimek fiyatı 5.000 TL/ton ile 5.400 TL/ton arasında değişim gösterirken kırmızı iç mercimek fiyatı 7.000 TL/ton civarlarında seyretmiştir. 2020 yılı Ocak ayında 500 \$/ton olan Kanada küçük kırmızı mercimek fiyatı ise 573 \$/ton'a yükselmiştir. Lezzet, aroma ve mikro element bakımından zengin olan **ülkemiz mercimeği, dış ticarete yurt dışı fiyatlardan daha yüksek fiyata işlem görmekte ve yüksek fiyatlara alıcı bulmaktadır.**

Kaynak: STATUP, Mersin Ticaret Borsası, T.C. Merkez Bankası ilgili yıl/ay dolar kuru alınmıştır.

DIŞ TİCARET

Kaynak: TÜİK, (GTİP No: 71340000013, 71340000019)

2019 yılı ithalat - ihracat dengesine bakıldığında ise kırmızı mercimekte yaklaşık **33 milyon \$'lık ülkemiz lehine** fark bulunmaktadır.

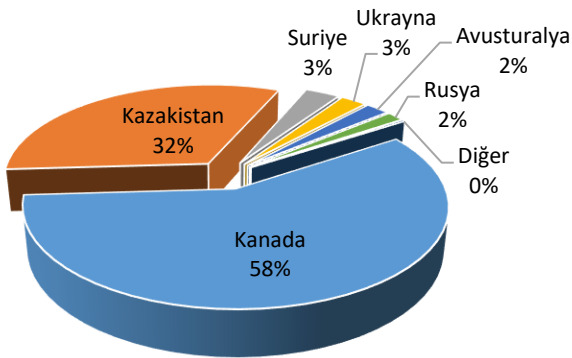
2019 yılı ilk dört aylık ithalatı 124 bin ton, ihracatı ise 103 bin ton iken 2020 yılı aynı dönemdeki ithalat 264 bin ton, ihracat ise 108 bin ton olarak gerçekleşmiştir.

2019 ve 2020 yılları ilk dört ayları karşılaştırıldığında **pandemi kaynaklı olarak Orta Doğu pazarında meydana gelen baklagil talebindeki artışın DİR kısıtlaması öncesi ithalattaki artışı tetiklediği düşünülmektedir.**

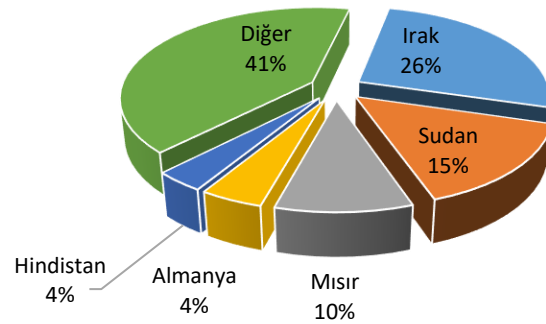
2016/1 Sayılı Tarım Ürünlerinde Dahilde İşleme Rejimi Genelgesi gereğince mercimek için 1 Mayıs - 30 Eylül tarihleri arasında ithalat yapılmamaktadır.

Bu uygulama ile ülkemiz mercimek hasatlarının yoğunlaştığı dönemde fiyatların düşmesini önleyerek üreticilerimizi korumak amaçlanmaktadır.

İthalatın Ükelere Dağılımı

İhracatın Ükelere Dağılımı

Kaynak: TÜİK, (GTİP No: 71340000012, 71340000013, 71340000019)

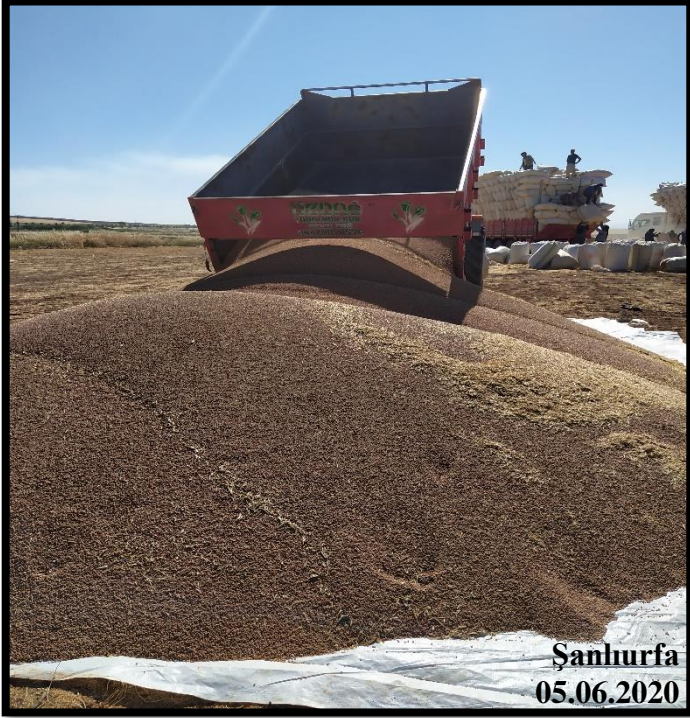
İthalatta Kanada ve Kazakistan önemli yer tutarken, ihracatta Orta Doğu ülkeleri önemli bir paya sahip olup 2020 yılı ilk dört aylık dönemde de bu durum değişmemiştir.

MERCİMEK DESTEKLEMELERİ

Fark Ödemesi Desteği (Krş/kg)	Mazot Desteği (TL/da)	Gübre Desteği (TL/da)	Toprak Analizi Desteği (TL)	Organik Tarım Desteği	
				Bireysel Sertifika (TL/da)	Grup Sertifikası (TL/da)
50	22	4	40	40	20

*Tarımsal yeraltı su kısıtı bulunan tarım havzalarında gerçekleştirilen mercimek üretimi için fark ödemesi desteğine %50 ilave destek verilmektedir.

DEĞERLENDİRME

✚ Bakanlığımızca mercimek üretimini arttırmaya yönelik proje ivedilikle hayata geçirilmiştir. Bu proje ile atıl arazilerin tarımsal üretime kazandırılması ve ilave üretim alanları kazanmak amacıyla pilot 5 ilde tohumluğun %75'i hibe olarak dağıtılmıştır.

✚ Mercimek üretiminde devamlılığın sağlanması amacı ile Kasım ayı itibari ile yayınlanmakta olan bültenlerimizde belirttiğimiz üreticinin mercimek alım fiyatının artırılması beklentisi TMO'nun 2020 yılı kırmızı mercimek alım fiyatını %40 artış ile 3.500 TL/ton açıklanması ile karşılanmıştır. Yeşil mercimek alım fiyatı da 3.200 TL/ton olarak açıklanmıştır.

✚ Kırmızı mercimek için 2019/2020 üretim sezonu iklimsel koşulları uygun geçmiş ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi için verimli bir üretim sezonu olmuştur. Bu bölgemiz için hasat %80 oranında tamamlanmıştır.

✚ Ürün Masaları olarak 04-06 Haziran 2020 tarihleri arasında Şanlıurfa, Mardin ve Diyarbakır illeri mercimek ekilen alanlara saha ziyareti yapılmıştır.

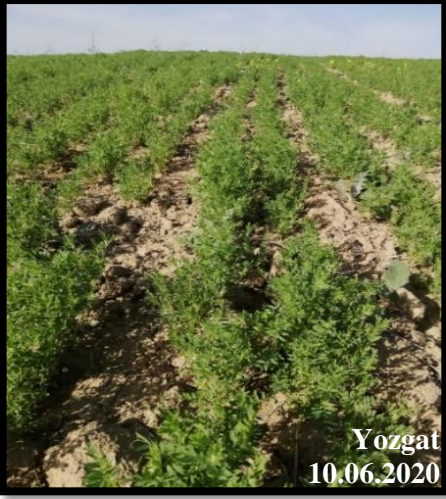

✚ Kırmızı mercimek için hasat Şanlıurfa ve Mardin illeri için tamamlanmış, Diyarbakır ili için ise %50 civarındadır.

✚ Saha ziyaretlerinde üreticilerden gelen kırmızı mercimek hasadında dane kaybını asgariye düşürecek mekanizasyonların desteklenmesi ve verim kaybına neden olan yabancı ot ile mücadele konusunda etkili ilaç talepleri ilgili Genel Müdürlüklerle değerlendirilecektir.

✚ İç Anadolu Bölgesi'nde hasatların Temmuz ayının ikinci yarısından sonra başlaması beklenmektedir.

Kırmızı mercimek rekoltesinin ülke genelinde 350 bin ton civarında olması beklenmektedir

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde mercimek hasadı yaygın olarak bıçakla yapılmaktadır.

[Diyarbakir ili hasat videosu için tıklayınız.](#)

Toplanan mercimekler 10 ila 15 gün süresince tarlada kurumaya bırakılmakta daha sonra harman makinası ile tane ve ot kısmı birbirinden ayrılmaktadır. Gaziantep ilinde gerçekleştirilen hasattan alınan videoda bu aşama gösterilmektedir.

[Gaziantep ili hasat videosu için tıklayınız.](#)

HAZIRLAYAN

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü
Tarım Havzaları Daire Başkanlığı

☎ 0 312 258 84 03

✉ urunmasalari@tarimorman.gov.tr